

LỰA CHỌN CÁC TIÊU CHÍ ĐÁNH GIÁ NĂNG LỰC SỰ PHẠM TRONG GIẢNG DẠY VÀ KỸ NĂNG PHÒNG CHỐNG ĐUỐI NƯỚC CỦA GIÁO VIÊN GIÁO DỤC THỂ CHẤT TỈNH THANH HÓA

ThS. Nguyễn Ngọc Tuấn¹

Tóm tắt: Trên cơ sở lý luận và thực tiễn, chúng tôi đã lựa chọn được 4 nhóm tiêu chí đánh giá năng lực sự phạm trong giảng dạy môn Bơi và kỹ năng phòng chống đuối nước của giáo viên giáo dục thể chất (GDTC) tỉnh Thanh Hóa phù hợp với điều kiện thực tiễn, góp phần nâng cao hiệu quả công tác dạy môn Bơi và kỹ năng phòng chống đuối nước, từ đó làm giảm thiểu tình trạng đuối nước trong học sinh, một vấn đề vô cùng cấp bách hiện nay.

Từ khóa: Tiêu chí; Năng lực sự phạm; Kỹ năng phòng chống đuối nước; Giáo viên; Giáo dục thể chất; Tỉnh Thanh Hóa...

Summary: Based on both theoretical principles and practical considerations, we have identified four sets of criteria for assessing the pedagogical competence of physical education teachers in teaching swimming and water safety skills in Thanh Hoa province. These criteria are tailored to the practical conditions and aim to enhance the effectiveness of teaching swimming and water safety skills, ultimately reducing the incidence of drowning incidents among students. This is a critical issue in today's context.

Keywords: Criteria, Pedagogical competence, Water safety skills, Teachers, Physical education, Thanh Hoa province...

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Bất cứ giáo viên nào cũng hiểu một điều cơ bản là trong giảng dạy không có phương pháp nào ưu việt tuyệt đối, mỗi phương pháp có mặt ưu, khuyết của nó. Điều chúng tôi muốn đề cập ở đây là việc áp dụng của người giáo viên trong thực tế lớp học. Một tiết học muốn thành công phải phụ thuộc rất nhiều yếu tố bên ngoài, trong đó cơ sở vật chất, thiết bị và trình độ người học.

Có lẽ ràng buộc đầu tiên mà chúng ta phải tháo bỏ đó là ràng buộc về mặt tâm lý, quan niệm đã tồn tại dai dẳng xoay quanh cụm từ đôi mới phương pháp trong hệ thống giáo dục, phải tạo cho giáo viên có quyền tuyệt đối (đương nhiên là kèm theo cam kết) trong việc lựa chọn phương pháp giảng dạy tiếp cận vấn đề trong chuyên môn của mình. Bởi vì không ai hiểu rõ học sinh bằng chính người thầy trực tiếp giảng dạy, không ai hiểu rõ người thầy hơn chính người thầy trong việc xác định điểm mạnh, điểm yếu của bản thân mình.

Trong những năm gần đây, vấn đề dạy bơi

đang được các nhà quản lý và cả xã hội quan tâm, nhu cầu học bơi ngày càng lớn với mọi tầng lớp nhân dân và lứa tuổi, đặc biệt là phòng chống đuối nước cho lứa tuổi học sinh tại các bậc học. Thực tế cho thấy, công tác phòng chống tai nạn đuối nước và tổ chức dạy bơi cho học sinh trong các nhà trường chỉ thực sự đạt được hiệu quả cao khi đội ngũ các thầy, cô giáo có chuyên môn giỏi. Chính vì vậy, việc đánh giá năng lực sự phạm của giáo viên GDTC tỉnh Thanh Hóa trong việc dạy bơi và phòng chống đuối nước là rất cần thiết.

Quá trình nghiên cứu sử dụng các phương pháp sau: tổng hợp và phân tích tài liệu, phỏng vấn, quan sát sự phạm và toán học thống kê.

2. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ BÀN LUẬN

2.1. Căn cứ khoa học lựa chọn tiêu chí

Chúng tôi lựa chọn và xây dựng các tiêu chí đánh giá năng lực sự phạm trong giảng dạy môn Bơi và kỹ năng phòng chống đuối nước của giáo viên GDTC theo trình tự sau:

- Hệ thống hóa các tiêu chí đánh giá năng lực

1. Trường Đại học Hồng Đức Thanh Hóa

sự phạm qua các tài liệu tham khảo trong và ngoài nước.

- Phòng vấn tìm hiểu mức độ sử dụng các tiêu chí đánh giá năng lực sự phạm trên thực tế.

- Lựa chọn tiêu chí đánh giá năng lực sự phạm theo nguyên tắc: Chỉ chọn những tiêu chí có số ý kiến đồng ý từ 80% trở lên; Các tiêu chí lựa chọn phải đơn giản, dễ đánh giá, đảm bảo chính xác và phù hợp với đối tượng kiểm tra và Chọn những tiêu chí đánh giá năng lực sự phạm đặc trưng trong giảng dạy môn Bơi và kỹ năng phòng chống đuối

2.2. Lựa chọn tiêu chí đánh giá năng lực sự phạm trong giảng dạy môn Bơi và kỹ năng phòng chống đuối nước của giáo viên GDTC

Kết quả phân tích và tổng hợp tài liệu đã thu được 26 tiêu chí đánh giá năng lực sự phạm trong giảng dạy môn Bơi và kỹ năng phòng chống đuối nước của giáo viên GDTC, trong đó: Có 6 tiêu chí đánh giá về công tác soạn bài, 12 tiêu chí về công tác lên lớp, 5 tiêu chí kiến thức về phương pháp dạy bơi và phòng chống đuối nước và 3 tiêu chí thực hành kỹ năng bơi và cứu đuối. Nghiên cứu tiến hành lựa chọn tiêu chí đánh giá năng lực sự phạm trong giảng dạy môn Bơi và kỹ năng phòng chống đuối nước của giáo viên GDTC. Kết quả được trình bày tại bảng 1

Qua bảng 1 cho thấy: Đã chọn được 22 tiêu chí chia thành 4 nhóm: Công tác soạn bài có 5 tiêu chí; Công tác lên lớp có 9 tiêu chí; Kiến thức về phương pháp dạy bơi và phòng chống đuối nước 5 tiêu chí; Thực hành kỹ năng bơi và cứu đuối 3 tiêu chí. Sau khi lựa chọn được các tiêu chí đánh giá năng lực sự phạm đặc trưng trong giảng dạy môn Bơi và kỹ năng phòng chống đuối nước cho giáo viên GDTC, chúng tôi căn cứ vào nội dung của các tiêu chí để xây dựng nội dung đánh giá chi tiết và cách đánh giá.

Các tiêu chí đánh giá gồm:

Công tác soạn bài

Đạt loại giỏi (9-10 điểm)

- + Thể hiện đủ mục tiêu bài soạn
- + Vận dụng kiến thức chuyên môn phù hợp mục tiêu bài soạn
- + Sự lựa chọn các phương pháp giảng dạy

- + Sử dụng hợp lý đồ dùng dạy học
- + Phân bố thời gian trong giờ dạy
- + Soạn bài đúng mẫu qui định và đúng theo lịch trình của tổ môn và nhà trường:

Đạt loại khá (7-8 điểm)

- + Thể hiện đủ mục tiêu bài soạn
- + Vận dụng kiến thức chuyên môn phù hợp mục tiêu bài soạn
- + Sự lựa chọn các phương pháp giảng dạy tập hiện có.

+ Sử dụng hợp lý đồ dùng dạy học

+ Phân bố thời gian trong giờ dạy

- + Soạn bài đúng mẫu qui định và đúng theo lịch trình của bộ môn và nhà trường tuy nhiên vẫn còn vài sai sót nhỏ:

Đạt loại trung bình (5-6 điểm)

- + Thể hiện đủ mục tiêu bài soạn
- + Vận dụng kiến thức chuyên môn phù hợp mục tiêu bài soạn

+ Sự lựa chọn các phương pháp giảng dạy

+ Sử dụng hợp lý đồ dùng dạy học

+ Phân bố thời gian trong giờ dạy

- + Soạn bài đúng mẫu qui định và đúng theo lịch trình của bộ môn và nhà trường, tuy nhiên vẫn còn nhiều thiếu sót: Đạt loại yếu (dưới 5 điểm)

+ Thể hiện đủ mục tiêu bài soạn.

- + Vận dụng kiến thức chuyên môn phù hợp mục tiêu bài soạn

+ Sự lựa chọn các phương pháp giảng dạy

+ Sử dụng hợp lý đồ dùng dạy học

+ Phân bố thời gian trong giờ dạy

- + Soạn bài không đúng mẫu qui định theo lịch trình của bộ môn và nhà trường: 2.4. Công tác lên lớp

Đạt loại giỏi (9-10 điểm)

- + Tác phong sự phạm TĐTT, năng lực giao tiếp trong giờ dạy

+ Năng lực làm mẫu

+ Phương pháp làm mẫu

+ Năng lực giảng giải

+ Năng lực phát hiện các sai sót kỹ thuật

+ Phương pháp sửa chữa các sai sót kỹ thuật

+ Năng lực tổ chức lớp

+ Sử dụng thiết bị dạy học:

Bảng 1. Lựa chọn tiêu chí đánh giá nâng cao năng lực sư phạm trong giảng dạy môn Bơi và kỹ năng phòng chống đuối nước cho giáo viên GDTC (n=40)

TT	Nội dung	Kết quả phỏng vấn	
		m _i	Tỷ lệ %
Công tác soạn bài			
1	Thể hiện đủ mục tiêu (đầu bài) bài soạn	40	100
2	Lựa chọn các phương pháp giảng dạy hợp lý	37	92.5
3	Sử dụng hợp lý phương tiện dạy học	35	87.5
4	Phương pháp kiểm tra, đánh giá kết quả học tập	25	62.5
5	Phân bổ thời gian trong giờ học	36	90
6	Bài soạn đúng mẫu qui định, và đúng tiến trình giảng dạy	40	100
Công tác tổ chức lên lớp dạy bơi			
1	Tác phong sư phạm TĐTT, năng lực giao tiếp trong giờ dạy	40	100
2	Năng lực phân loại học sinh	24	60
3	Năng lực làm mẫu	40	100
4	Phương pháp làm mẫu	39	97.5
5	Năng lực giảng giải	38	95
6	Năng lực giáo dục học sinh	23	57.5
7	Năng lực phát hiện các sai sót kỹ thuật trong thực hiện của học sinh	37	92.5
8	Phương pháp sửa chữa các sai sót kỹ thuật	37	92.5
9	Năng lực giải quyết các tình huống sư phạm	25	62.5
10	Năng lực tổ chức lớp	36	90
11	Sử dụng thiết bị dạy học	35	87.5
12	Phòng ngừa chấn thương trong tập luyện	34	85
Kiến thức về phương pháp dạy bơi và phòng chống đuối nước			
1	Kiến thức về phương pháp giảng dạy bơi	40	100
2	Công tác tổ chức an toàn trong dạy bơi	40	100
3	Kiến thức về phòng chống đuối nước	39	97.5
4	Kiến thức về bơi an toàn	35	87.5
5	Khả năng tuyên truyền kỹ năng phòng chống đuối nước cho học sinh	37	92.5
Thực hành kỹ năng bơi và cứu đuối			
1	Bơi tự do 50m (s)	40	100
2	Đứng nước (s)	39	97.5
3	Đi người 25m (s)	35	87.5

- + Phòng ngừa chấn thương trong tập luyện:
- + Năng lực làm mẫu:
- + Phương pháp làm mẫu
- + Năng lực giảng giải
- + Năng lực phát hiện các sai sót kỹ thuật
- + Phương pháp sửa chữa các sai sót kỹ thuật
- + Năng lực tổ chức lớp
- + Sử dụng thiết bị dạy học
- + Phòng ngừa chấn thương trong tập luyện
- + Tác phong sư phạm TDDT, năng lực giao tiếp trong giờ dạy
- + Năng lực làm mẫu
- + Phương pháp làm mẫu
- + Năng lực phát hiện các sai sót kỹ thuật
- + Phương pháp sửa chữa các sai sót kỹ thuật
- + Năng lực tổ chức lớp
- + Sử dụng thiết bị dạy học
- + Phòng ngừa chấn thương trong tập luyện
- + Tác phong sư phạm TDDT, năng lực giao tiếp trong giờ dạy
- + Năng lực làm mẫu
- + Năng lực giảng giải
- + Năng lực phát hiện các sai sót kỹ thuật
- + Phương pháp sửa chữa các sai sót kỹ thuật
- + Năng lực tổ chức lớp.
- + Sử dụng thiết bị dạy học

2.3. Kiến thức về phương pháp dạy bơi và phòng chống đuối nước

Kiểm tra kiến thức của giáo viên bằng hình thức trắc nghiệm về các nội dung cụ thể như sau:

- + *Kiến thức về phương pháp giảng dạy bơi*
- Nguyên tắc và phương pháp;
- Trình tự giảng dạy;
- Tổ chức và quản lý lớp dạy bơi;
- Nội dung dạy bơi, phòng chống đuối nước;
- Nội dung kiểm tra, đánh giá kết quả dạy bơi.
- + *Công tác tổ chức an toàn trong dạy bơi:*
- Trước khi lên lớp;
- Trước khi xuống nước;
- Khi lên lớp;
- Sau giờ học.
- + *Kiến thức về phòng chống đuối nước:*
- Thực hiện đúng nguyên tắc an toàn khi cứu người đuối nước.
- Kỹ năng xử lý khi bị bầu vùi.

2.4. Thực hành kỹ năng cứu đuối an toàn.

Cứu người bằng phương pháp gián tiếp. Kỹ năng cứu đuối trực tiếp.

- + *Kiến thức về bơi an toàn:*
- Kỹ năng tự cứu bản thân;
- Kỹ năng tự cứu khi bị chuột rút;
- Bơi ra khỏi vùng nước xoáy;
- Bơi tránh sóng cuốn trôi;
- Dạy trẻ em kỹ năng chuyển đổi tư thế bơi;
- Kỹ năng xử lý khi bị bầu vùi.
- + *Khả năng tuyên truyền kỹ năng phòng chống đuối nước cho học sinh:*
- Quy định an toàn khi tham gia hoạt động bơi, lặn.

Nguyên nhân đuối nước và biện pháp phòng tránh đuối nước.

Cách sơ cấp cứu người bị đuối nước. Thực hành kỹ năng bơi và cứu đuối kiểm tra thực hành với các Test: Bơi tự do 50m (s); Đứng nước (s); Diu người 25m (s) Kết quả xây dựng tiêu chuẩn đánh giá thực hành kỹ năng bơi và cứu đuối được trình bày tại bảng 2.

3. KẾT LUẬN

- Thông qua nghiên cứu đã lựa chọn được 4 nhóm tiêu chí đánh giá năng lực sư phạm trong giảng dạy môn Bơi và kỹ năng phòng chống đuối nước của giáo viên GDTC gồm:

- + Nhóm công tác soạn bài có 5 tiêu chí.
- + Nhóm công tác lên lớp có 9 tiêu chí.
- + Kiến thức về phương pháp dạy bơi và phòng chống đuối nước có 5 tiêu chí.
- + Thực hành kỹ năng bơi và cứu đuối có 3 tiêu chí.
- Căn cứ vào nội dung của các tiêu chí, chúng tôi đã xây dựng nội dung đánh giá chi tiết và cách đánh giá của từng tiêu chí.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nguyễn Đình Chinh (1993), “*Tiêu chí nhận diện một giáo viên dạy giỏi*”, Tạp chí trung tâm khoa học giáo dục đại học và chuyên nghiệp, (số1), tr12.
2. Lê Thị Mỹ Hà (2001), “*Một số khái niệm cơ bản về đánh giá trong giáo dục*”, Tạp chí Giáo dục, Hà Nội. Bộ môn Thể thao dưới

Bảng 2. Tiêu chuẩn đánh giá năng lực thực hành kỹ năng bơi và cứu đuối của nam giáo viên GDTC

TT	Test	Giới tính	Giỏi (9-10 điểm)	Khá (7-8 điểm)	TB (5-6 điểm)	Yếu (> 5 điểm)
1	Bơi tự do 50m (s)	Nam	≤ 50	51-60	61-70	≥ 70
		Nữ	≤ 60	61-70	71-80	≥ 80
2	Đứng nước (s)	Nam	≥ 120	91- 120	61-90	≤ 60
		Nữ	≥ 90	59- 90	31-60	≤ 30
3	Dìu người 25m(s)	Nam	≤ 45	46-55	56-65	≥ 65
		Nữ	≤ 55	56-65	66-75	≥ 75

nước (2015), *Phương pháp dạy bơi, cứu đuối.*

3. Nguyễn Xuân Sinh và cộng sự, *Giáo trình nghiên cứu khoa học TĐTT*, Nxb TĐTT, Hà Nội.

4. Nguyễn Văn Trạch (2004), *Phương pháp giảng dạy TĐTT trong trường phổ thông*, Nxb TĐTT, Hà Nội.

5. Ngô Xuân Viện (2015), *Giáo trình Bơi thể thao*, Nxb TĐTT, Hà Nội.

Nguồn bài báo: Bài báo được trích từ *Kết quả nghiên cứu đề tài cấp cơ sở, tên đề tài: “Nghiên cứu lựa chọn biện pháp nâng cao năng lực sư phạm trong giảng dạy và kỹ năng phòng chống đuối nước cho giáo viên giáo dục thể chất tỉnh Thanh Hóa”*, bảo vệ năm 2021, tác giả: ThS. Nguyễn Ngọc Tuấn.

Ngày nhận bài: 4/9/2023; Ngày duyệt đăng: 20/9/2023.

Ảnh minh họa (Nguồn: Internet)